

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. în străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Deruta bancară. — Congresele economice recente ținute în Capitală. — Chambre de commerce internationale. — Principiile legii bancare poloneze din 17 Martie 1928. — Cronică: Falimentul Băncii Franco Română — Convocare. — Publicațiune.

Deruta bancară.

Importanța chestiunii.

Piața românească trece prin momente de grea încercare. Firme comerciale, bancare și industriale, vechi și noi, puternice și slabe cad una după alta producând o demoralizare în rândurile atât a celor ce se ocupă cu afacerile, cât și a celorlalte categorii de cetățeni.

Fiecare caută să pătrundă misterul acestor situațiuni, fără însă a începe cercetările cu arătarea cauzelor, pe care, dacă le-ar cunoaște, am credința că am reuși să le înlăturăm colaborând apoi la refacerea economiei noastre naționale astăzi atât de sdruncinată de atâtea sguđuri prin care a trecut.

Datoria noastră a futuror este să ne spunem cuvântul în această chestiune, să dăm loc la discuțiuni pentru a putea cunoaște cauzele și efectele futuror fenomenelor care au creiat situația actuală a vieții noastre economice, pe care trebuie s'o cunoaștem în adevărata lumină, pentru ca din cercetarea ei să ne putem da seama unde ne găsim, unde trebuie să mergem și deci pe ce drum trebuie s'o apucăm.

Cercetarea acestei chestiuni desigur că necesită un studiu destul de vast. În cele ce urmează voi încerca totuși a-mi spune cuvântul, fără însă a intra în prea

multe amănunte și fără a îmbrăși absolut toate problemele ce se vor desprinde din acest studiu.

Cauzele generale ale derutei bancare.

Intrucât sdruncinarea edificiului bancar se datorează în primul rând unor cauze de ordin național-economic și anume crizele economice. Voi începe studiarea problemei propuse prin analiza succintă a situațiunii noastre economice dela războiu încoace și în special situația agricolă și industrială.

Agricultura și industria sunt de fapt cele două activități economice fundamentale pe care se sprijină activitatea auxiliară a comerțului și a băncilor.

Prosperitatea economică datorită unei agriculturi și industrii înfloritoare atrage după sine și prosperitatea întreprinderilor comerciale și bancare.

Produsele agricole și industriale fiind abondente, schimbul se intensifică, circulația monetară se desvoaltă, creditul se acordă cu înlesnire, întreprinderile se desvoltă și speranțele datorite unei bune stări generale cresc și ele.

Dacă însă acest echilibru se distinge printr'o subproducțiune agricolă, rezultatul este că puterea de cumpărare a agricultorului scade, întrucât nu posedă produsele necesare schimbului, așa că nici industriașul nu-și mai poate vinde produsele sale. Clientul industriașului este într'o mare măsură agricultorul. Ori dacă acesta nu a produs decât pentru necesitățile sale, fără a dispune de un surplus de produse agricole pentru a le transforma în numerar cu care să poată cumpăra produsele industriale, puterea

lui de cumpărare se reduce astfel încât produsele industriale rămân nevândute. Echilibrul schimbului se rupe din cauza unei subproducțiuni agricole și unei supraproducțiuni industriale. Industria produce articole pentru trebuințele agriculturii, pe care însă nu le poate cumpăra.

Comercianții care se ocupă cu desfacerea acestor produse agricole și industriale suferă urmările acestei situațiuni. Lipsa de transacțiuni pentru industrie și comerț produce încetarea plășilor, imposibilitatea restituirii creditelor ce le au acordate de bănci. Băncile la rândul lor nu pot face față restituirii creditelor ce li s'au acordat sub diferite forme și prin aceasta înlănțuire de urmări, iar pierderile se răspândesc în cele mai largi mase ale unei regiuni, țări și chiar continente.

a) Situația agriculturii românești.

În această privință economia noastră națională a fost într-o continuă înrăutățire, datorită unui complex de împrejurări pe care eu toți le cunoaștem și pe care le voi căuta să le arăt în mod succint în cele ce urmează.

Știm eu toți că în timpul războiului țărani s'au transformat din agricultori în apărători ai Țării, în soldați; în tot acest timp ei au consumat numai fără a mai putea produce.

Bătrânii, femeile și minorii au mai rămas să cultive pământul românesc, redus cu $\frac{2}{3}$, care fusese ocupat de inamic.

Gospodăriile agricole au fost distruse în mare parte. Capital de exploatare nu era. După războiu începe opera de împrumut, ca rezultat al reformelor ce se impunea în acele momente pentru ridicarea și întărirea moralului țărănesc pe care ne sprijineam mai ales împotriva curentelor bolșevice ce trebuiau cu orice sacrificii înlăturate.

Prin această expropriere marii agricultori dispar și odată cu ei se reduce cu totul rentabilitatea producțiunii agricole.

Până la determinarea loturilor de împrumut, până la fixarea lor definitivă, până la stabilirea normelor de împrumut, de expropriere, de evaluare, etc. agricultura a suferit foarte mult. Marele proprietar nu cultiva pământul întrucât nu știa care este proprietatea

ce-i va rămânea; țăranul nu o cultiva nici el căci nu știa pe ce porțiune este împrumutat.

Haosul acesta a durat până ce operațiunile de împrumutare sau terminat și țăranul a primit titlul definitiv de împrumutare. Marele proprietar a fost însă complet ruinat prin felul și cuantumul despăgubirii ce i s'a acordat de Stat.

Astfel prețul hectarului expropriat cu rectificări neînsemnate și excepționale a fost cu totul inferior valorii reale a pământului ce i se lua, pe lângă faptul că acest preț i s'a achitat în titluri de rentă de expropriere eliberate destul de târziu când valoarea Leului scăzuse mult, după care trebuie să se mai adauge și deprecierea cursului acestor titluri.

Prin această operațiune, marele proprietar nu și-a putut crea cel puțin o situație echivalentă în industrie, unde ar fi putut plasa la timp capitalul și energia sa.

Dealtfel exproprierea, necompletată prin măsuri și mijloace ce trebuiau să se pună la dispoziția împrumuturilor, nu le-a creat nici acestora o situație economică mai bună.

Prin împrumutare țăranul avea pământul, dar îi lipsea inventarul și sămânța și nici nu s'a organizat cel puțin creditul agricol necesar procurării acestora.

Ceice au recurs la creditul acordat de instituțiile bancare existente le-a obținut în aceleași condițiuni anevoioase ca și dela cămătări, astfel că în majoritatea cazurilor producțiunea agricolă nu putea acoperi nici dobânzile.

Din această cauză, mulți dintre aceștia erau numai proprietari nominali, întrucât erau siliți să-și arendeze pământul și să lucreze în alte părți spre a-și câștiga existența.

Producțiunea agricolă era în cantitate mică și era de calitate inferioară, spre deosebire de aceia a lui înainte de războiu, care era îngrijită și apreciată în comerțul de export.

Sub toate raporturile producțiunea agricolă a scăzut. În afară de această lipsă organizării magaziiilor, a comerțului de cereale și a selecționării lor a contribuit mult la deprecierea producțiunii agricole.

Nu mai vorbim de măsurile economice de stânjenire a acestei activități și anume: taxele vamale ridicate, permise de export, contingentări puțin maximale, cu tot convoiul de bacșișuri și abuzuri administrative și politice care au sugrumat cu totul agricultura.

La toate acestea mai adăogăm indiferența Statului pentru valorificarea produselor agricole pe piețele mondiale prin lipsa asigurării debușeurilor acestei însemnate bogății naționale, prin lipsa unei organizațiuni serioase a comerțului de export, a selecționării semințelor, etc. În această privință nu avem decât să vedem care este rezultatul producției agricole din anul trecut?

Știm cu toții că din cauza lipsei unei organizări a exportului și a asigurării debușeurilor produsele agricole sau vândut o parte pe prețuri extrem de reduse, o altă parte s'a pierdut din cauză că nu s'a putut depozita, iar cea care se afla în magazine abia poate acoperi o neînsemnată parte din capitalul luat ca împrumut de agricultori.

Datorită unor asemenea cauze agricultura noastră a produs dela războiu numai deficite, agricultorul datorește băncilor sume mai mari decât toată averea lor, ca rezultat plasamentului băncilor în agricultură este firesc să fie cam umflat și deci să-i punem un semn de întrebare în ce privește justa lui valoare și lichiditatea pe care o prezintă.

Referitor la aceste plasamente băncile au acordat însemnate credite exploatațiunilor agricole, pe care cu greu le va putea lichida.

Cu toate promisiunile Guvernului, care prin legile, în legătură cu stabilizarea își luase angajamentul să organizeze un credit agricol ieftin, suficient și pe termen lung, totuși nu vedem realizate pentru ea prin aceasta să fi contribuit cu un ceas mai de vreme la salvarea agriculturii și degrevarea băncilor din acest plasament greoi și problematic în ce privește solvabilitatea debitorilor agricultori.

(Va urma).

Const. G. Demetrescu
Profesor Șc. Com. Sup. Iași.

Congresele economice recente ținute în Capitală.

Cu ocazia șinerii adunării generale a Uniunii Camerelor de comerț și de industrie din țară, s'a ținut în București, adunări generale și congrese (25 și 26 Maiu a. e.) din partea diferitelor organizații economice, ca: Sfaturile negustorești, Uniunea micilor meseriași, Ugir-ul, etc. Aproape la toate aceste întruniri a căpătat expresie impresionantă chestia birurilor grele, care a fost dezbătută cu multă amărăciune. La Uniunea Camerelor și la Sfaturi a apărut și dl ministru de finanțe, făcând importante declarații. Păcat că dl Madgearu a pierdut din vedere un lucru. Dsa, nu și-a dat seama, că stă față în față cu reprezentanții celor mai importanți contribuabili, cari văzându-și amenințată existența în criza economică grozavă și sub povara insuportabilă a impozitelor, — nu meritau a fi tratați atât de autoritar, precum are Dsa obiceiul de a-și trata în parlament adversarii politicii. Acești negustori și industriași, grație sistemului electoral imperfect, nu-și pot trimite în parlament destui reprezentanți pentru a le apăra interesele; unicele locuri și mijloace de reprezentare și apărare a intereselor lor economice sunt aceste adunări generale și congrese ale organizațiilor lor profesionale unde ar trebui să fie ascultați cu viu interes de toți miniștrii, cari au de a face cu chestiile economice, ca: Ministrul Industriei și al Comerțului, al Comunicațiilor, Justiției, etc., apoi Directorii generali dela C. F. R., dela P. T. T., dela Casa Autonomă a Monopolurilor, Drumurilor, Pădurilor, etc.

Foarte bine a spus dl Botez-lași, când a arătat că civilizația noastră este eminentemente burgheză, și în consecință a pretins o sollicitudine mai mare din partea Guvernelor pentru orașe, — în locul prigoanei, a cărei aparențe o justifică atâtea măsuri pripite luate de diferitele Guverne influențate de un biurocratism sterp, ce stăpânește ministerele, prin funcționarii superiori neînțelegători ai greutăților insuportabile, cu cari ne luptăm în era de după războiu. Același biurocratism crasează și în birourile Uniunii Camerelor de comerț, — din cauza lui nu și-a putut fixa Uniunea rolul respectat, în viața noastră de stat. Nici talentul real și avântul tineresc al dlui Manoilescu, nu au putut înviora aceasta Uniune, pentru a cărei existență să cheltuiască anual zeci de milioane.

Coincidența atâtor întruniri nu este întâmplătoare, ci ea a fost voită, cu scopul de a impresiona pe cei chemați de a soluționa problemele

multe și diferite, din cauza cărora viața noastră economică suferă grozav de mult.

Hotărârea eroică luată la congresul Sfatului negustoresți, ca conducătorii organizațiilor economice să-și dea dimisia din partidele politice, din care făceau parte este în același timp o demonstrație binevenită contra politicii eutropitoare și a tuturilor apucăturilor ei rele; dar mai este și o mărturisire indirectă a gravității situației economice a țării. Suferințele fără număr au adunat negustorii și industriașii pentru apărarea existenței lor. Ei și-au dat mâna peste capul partidelor politice și bine au făcut. Dorim ca acest gest să fie sincer și durabil, căci reducerea luptelor politice la adevărata lor valoare, va întări civilizația, va încuraja munca productivă, va restabili ierarhia valorilor reale în societate. Venind gestul tocmai dela reprezentanții cei mai chemați ai burgheziei, el le face cinste și va fi bine primit de toți bunii patrioți.

Remarcăm rigiditatea vintilistă a dlui Madgearu în cuvântările ținute și talentul oratoric atât de fermecător al dlui Manoilescu. Ne închinăm în fața muncii prodigioase și extrem de grele a primului, și dorim ca pe al doilea să-l vedem evoluând până la amploarea unui Titulescu.

BCU Cluj / C. Rep.

Chambre de commerce internationale:

La situation économique en 1929.

Résumé des rapports des comités nationaux.

(Fragment privitor la România).

În România anul 1929 a fost foarte interesant din punct de vedere economic. Acest interes nu rezultă dintr-o prosperitate economică extraordinară. Am putea spune chiar dimpotrivă. El provine din faptul, că anul 1929 a evidențiat într'un mod pătrunzător toate consecințele evoluției economice urmate de România în ultimii zece ani; prin aceasta au fost scoși în relief toți factorii pozitivi ai vieții economice românești și, în același timp, toate cauzele, care se opun avântului acesteia.

Războiul a transformat într'un mod radical bazele economice și sociale ale României. Mai întâi, România veche dinainte de războiu și-a văzut atât teritoriul, cât și populația mai mult decât dublate. Pe urmă, reforma agrară a pus la dispoziția țăranului aproape întreaga întindere (suprafață) cultivabilă a țării.

Primul fapt a lărgit într'un mod extraordinar resursele și posibilitățile economice ale țării; al doilea a provocat un pas înapoi pentru avântul agriculturii, având în vedere, că noua formă de proprietate necesită o reorganizare completă a mijloacelor de producție. În așteptarea acestei

organizări, randamentul agriculturii a fost mai mic decât înainte de războiu. Pe de altă parte lipsa capitalurilor a dat accente și mai pronunțate răului. Producțiunea agricolă nu se poate organiza, fără a reinnoi și completa utilajul.

Iată pentru ce consecințele stabilizării monetare n'au fost decât un fel de consecințe de suprafață. Viața economică n'a putut fi reanimată. Numai banul strălucitor și reducerea chiriei banului pot reactiva o economie națională sleită prin ani de o producție într'o perioadă de criză. Datoriile din interior apasă greu asupra agriculturii și asupra industriașului, cari nu sunt în stare să-și conducă în mod normal întreprinderile, din cauza dobânzilor de 30% ce au de suportat după capitalurile, cari le sunt trebuincioase și, ceea ce e și mai grav, din cauza aceluiași dobânzi după datoriile vechi care reprezintă o imobilizare. Dar atât nu este de ajuns. Efectul paralizant al lipsei de credit se repercutează asupra unei producții agricole, care și fără aceasta, are un randament foarte slab. După-cum am remarcat și în răspunsul privitor la subiectul încetării ostilităților vamale, rentabilitatea în agricultură este foarte mică: ea reprezintă abia 800 de Franci elvețieni de lucrător pe timp de un an. Recolta bună din anul 1929 n'a adus cu sine o schimbare favorabilă, din cauză, că prețurile mondiale de cereale au înregistrat o scădere prea mare, iar, pe de altă parte, pentru că prețurile acestor cereale în România au căzut și mai jos de paritatea mondială. Cauza este a se căuta în fondurile de rulment prea mici ale comercianților de cereale, în dificultățile de transport, în numărul prea mic al magazinelor-silozuri sistematice pentru antrepoziționarea cerealelor, de asemenea această cauză se explică prin inexistența rezistenței financiare a țăranului, care este obligat să-și vândă produsele pe orice fel de prețuri pentru a-și plăti datoriile.

Toate aceste cauze se rezumă, prin urmare, la una singură: lipsa de capital și lipsa de credit, atât pentru construirea utilajului necesar exportului (magazin-silozuri etc.), cât și pentru a augmenta fondul de rulment al acestui fel de comerț și mijloacele financiare ale țăranului.

Trebesc ridicate, deci, magazii-silozuri pentru cereale, trebesc construite abatoare, iar producătorului trebuie să i se procure un utilaj modern. Ori, când banul lipsește și când cultivatorul plătește 30% dobândă, nici un progres nu este posibil în agricultură.

Această situație a devenit cronică din anul 1930. Agricultura cu un randament mic prezintă o capacitate de cumpărare scăzută, deci o bază foarte puțin sigură pentru industrie.

lată marasmul economic, care dăinuiește dela războiu încoace.

Care este, în acest cadru, evoluția marcată de anul 1929?

Anul 1929 a fost anul stabilizării monetare. Operațiunea financiară a stabilizării a reușit pe deplin. Echilibrul bugetar a fost asigurat până la o minimă diferență. Banca Națională a României și-a întărit stocul de acoperire, un mare împrumut exterior a permis lichidarea datorită interioare și celelalte obligațiuni imediate ale Statului.

Așadar: pe de o parte, însănoșare financiară; de altă parte, producțiune (recoltă) mărită. Toate conclud la o situație dintre cele mai bune. Și totuși anul 1929 a fost un an de criză și de stagnare.

Cum se explică acest paradox?

Precum spuneam adineaori, anul trecut a scos în evidență o seamă de defecte ale economiei românești, pe cari nici stabilizarea, nici recolta abundentă nu le-au putut șterge dintr'odată. Prosperitatea României n'a putut reinvia peste noapte. Cusurul cel mare al producțiunii românești este lipsa de capital. Stabilizarea nu a putut antrena, ca în Franța bunăoară, repatrierea capitalului mobilitar național, care în România nu există. Ea (stabilizarea) nu a provocat un aflus abundent de capitaluri streine, cum s'a întâmplat în Austria și în Germania. *Piețele europene n'au fost nimerite într'un moment potrivit pentru a se putea provoca un atare aflus.*

lată pentru care motiv, în ciuda stabilizării și a bunei recolte, anul 1929 a fost anul celor mai scăzute prețuri, pe cari le-au cunoscut vreodată producătorii și totodată anul unei stagnări generale în materie de afaceri. Aceasta cât privește domeniul faptelor reale.

(Continuare în numărul viitor).

Principiile legii bancare poloneze din 17 Martie 1928.

(Continuare).

B. Operațiuni de bancă (art. 24—38).

Operațiunile de bancă, în accepțiunea legii poloneze din 17 Martie 1928, se divid în operațiuni de bancă cari necesită o autorizațiune specială (art. 24). Operațiunile cari necesită o asemenea autorizațiune sunt: 1. liberarea certificatelor de depunere plătibile la purtător (livrete de depunere la purtător sau bonuri de casă la purtător);

2. Operațiunile de împrumut pe gaj de bunuri mobiliare altele decât titluri sau mărfuri; și 3. Operațiunile de emisiune (emisiune de înscriri de gaj sau de obligațiuni). Toate celelalte operațiuni de bancă sunt considerate ordinare și trebuiesc în detaliu specificate în statutele băncilor sau ale cooperativelor de credit autorizate a exercita comerțul de bancă (art. 25—26).

După ce se arată apoi condițiunile de emitere și de circulațiune a livretelor de depunere și a bonurilor de casă la purtător, art. 32 prevede că dreptul de a libera asemenea livrete sau bonuri de casă la purtător nu poate fi dobândit decât de băncile al căror capital este cel puțin de două ori mai mare decât cel fixat prin art. 14 (v. supra) și numai dacă au o existență de cel puțin 5 ani dela fundațiune, ceea ce constituie o importantă garanție pentru publicul deponent.

Pe de altă parte quantumul depozitelor acceptate de o bancă contra unor atari înscriri la purtător nu poate depăși întregul propriului său capital, ceea ce constituie deasemenea un just echilibru între volumul depozitelor primite în aceste condițiuni și capacitatea de proprie garanție a ori-cărei bănci. Această restricțiune nu se aplică însă instituțiunile de depozite cari beneficiază de garanția statului (art. 34).

lată acum o serie de alte dispozițiuni extrem de interesante pentru garanția publicului în exercițiul comerțului de bancă.

Art. 35. Intreprinderile bancare cari primesc titluri în depozit sau în gaj sunt obligate să păstreze aceste valori cu îndatorirea unui comerciant conștiincios, și îndeosebi să le înscrie în registre speciale cu enumerațiunea valorii lor nominale, a numerilor și a tuturor semnelor speciale prin cari ele diferă de celelalte titluri purtând aceiaș denumire.

Art. 36. Valorile acceptate de o întreprindere bancară în depozit sau în gaj nu pot să fie date în gaj (subgajate) de această întreprindere și nici să fie încredințate în depozit unei alte persoane fără consimțământul proprietarului lor (cu alte cuvinte, garanții serioase contra cazurilor Alschek).

Art. 37. Intreprinderea bancară nu poate să exercite dreptul de vot aferent titlurilor ce i-au fost încredințate în depozit sau în gaj decât cu autorizațiunea specială a depunătorului. Această autorizațiune trebuie să fie făcută în scris cu ocazia fiecărei depuneri de titluri în depozit sau în gaj.

Menționăm că această dispozițiune este una dintre cele mai înțelepte. Numeroase bănci primind în depozit, în gaj, sau în report, acțiuni la purtător de ale diferitelor societăți în cari au un

interes sau altul adeseori abuzează de calitatea lor de simple deținătoare ale unor asemenea titluri și votează în adunările deliberative ale acelor societăți, deplasând majoritatea, nu în vederea intereselor clienților lor, ci în propriul lor interes. Această problemă formează dealfel o importantă preocupare a cercurilor competente cari se interesează de reforma societăților anonime, asupra căreia nu este locul să insistăm aci.

În sfârșit, prin art. 38 zisa lege prevede că, pentru valorile primite în depozit sau în gaj, întreprinderea bancară trebuie să libereze chitanțe care să cuprindă enumerățiunea tuturor semnelor speciale menționate în art. 35.

II. Băncile de credit pe termen scurt (art. 39—67).

Legiuitorul polonez acordă o deosebită atențiune întreprinderilor bancare de credit pe termen scurt, și cu drept cuvânt întrucât aceste instituțiuni sunt și cele mai numeroase și cele prin care se canalizează — într'o direcțiune sau alta — cea mai mare parte din economiile naționale, private sau publice. Deaceia, toemai fiindcă acest capitol prezintă o deosebită importanță, iar unele din dispozițiunile sale se aplică și celorlalte întreprinderi bancare având alt obiect, îl vom menționa aci aproape textual, subliniind dispozițiunile sale cele mai interesante.

În primul rând art. 39 definește cari anume sunt acele bănci zise de credit pe termen scurt: acele cari, în domeniul operațiunilor de credit, acordă împrumuturi pe termen scurt industriei, comerțului și agriculturii, exercitând aceste operațiuni ca obiect principal al activității lor.

Pentru a nu se creia însă un dezechilibru între creditele și debitele băncii, și ținând seama și de propria sa capacitate financiară spre a-i determina totodată și întinderea sferii sale de afaceri, în alți termeni pentru a înfrâna serios spiritul de aventură în această materie, art. 40 prevede că totalul volumului angajamentelor unei bănci de credit pe termen scurt, derivând fie din depozite de orice fel, din conturile curente ale persoanelor sau instituțiilor de credit, din transporturile de plată, sau din sumele de plată primite cu titlul de încasare, nu pot să depășească de zece ori valoarea propriului său capital, la societăți socotindu-se capitalul social și rezervele.

Art. 41. Băncile de credit pe termen scurt nu pot să vândă mărfuri pe contul lor propriu.

Art. 42. Băncile de credit pe termen scurt nu pot să dobândească imobile, exceptând doar imobilele destinate pentru folosința lor proprie și a căror cumpărare este indispensabilă pentru a evita pierderi. Imobilele cumpărate pentru a evita

pierderile trebuie să fie vândute într'un termen scurt.

Fără îndoială, printr'o astfel de înțeleaptă dispozițiune se evită investițiunile imobiliare, cu avutul altora, ceiace nu arareori au pus băncile în situațiunea de a nu putea face față restituțiilor de depozite sau celorlalte angajamente.

Art. 43. Băncile pe termen scurt nu pot să cumpere, pentru contul lor propriu, titluri cu dividende pentru o sumă depășind jumătate din capitalul lor social — dispozițiune care deosemena este destinată să înfrâneze participarea băncilor în diferite alte întreprinderi sau operațiuni străine cari ar putea lăsa banca descoperită nu numai în ce privește propriul său capital social, dar și în ce privește avutul altora pe care este chemată să-l conserve.

Art. 44. Băncile de credit pe termen scurt n'au dreptul de a acorda împrumuturi asupra propriilor lor acțiuni și nici să le cumpere pentru propriul lor cont.

Art. 45. Deschiderea de credite al căror quantum depășește, pentru un singur debitor, 10 la sută din capitalul social al unei bănci de credit pe termen scurt, precum și creditul în bianco sau garantat prin trate cu o singură semnătură, nu poate avea loc decât cu consimțământul Consiliului băncii.

Scopul acestei dispozițiuni este acela de a nu mai acorda unor singure persoane credite exagerate a căror insolvență sau faliment, să atragă după sine și enorme dificultăți pentru bancă.

Ultimele dezastre bancare, din toate țările, au învederat această necesitate, necesitate care la noi se impune a fortiori. Dar, în această privință, mărturisim că preferăm dispozițiunea art. 16 din legea italiană dela 6 Noembrie 1926, care prevede în mod categoric că o întreprindere de credit nu poate acorda unui singur obligat un credit mai mare de o cincime din valoarea capitalului său deplin vărsat și a rezervelor acelei întreprinderi, întrucât printr'o atare dispozițiune n-ai Consiliul băncii nu mai poate fi înclinat să alunece pe aceeași pantă a acordării de credite exagerate unor singure persoane grație a căror ruină să atragă și ruina, nu numai a băncii, dar și a acelor nenorociți cari și-au încredințat economiile lor unor astfel de bancheri.

Prin art. 46—48 se reglementează gajurile mobiliare acceptate de bancă, iar prin art. 49—51 legiuitorul polonez se ocupă de constituirea de rezerve de către întreprinderile bancare, precum și de destinațiunea acestor rezerve, ceiace învederează un important sentiment de prevedere

recomandabil și legiuitorului nostru. După aceia, prin art. 52—65 se ocupă despre modul de constituire și de funcționare a organelor de conducere ale unei bănci, de incompatibilitățile și responsabilitatea acestora, precum și de condițiunea restului personalului băncii, iar prin art. 66 se edictază o serie de dispozițiuni referitoare la întocmirea bilanțului brut din trei în trei luni și a bilanțului anual, cari trebuiesc confecționate după modelele întocmite de Ministerul Finanțelor, depuse la acest minister pentru control în anumite termene, și apoi publicate atât în „Monitor Polski“, cât și în celelalte ziare prevăzute de statute.

Sucursalele întreprinderilor bancare străine, în afară de publicațiunea bilanțurilor conform celor ce preced, sunt obligate să publice și bilanțurile instituțiilor lor centrale.

Se organizează prin urmare, o publicitate destul de intensă, în această materie, indiferent de forma intuiți personae sau de societate anonimă ori în comandită pe acțiuni sub care se exercită comerțul de bancă și prin aceasta se evită, desigur, numeroasele surprinderi în care poate fi atrasă încrederea publică.

Și, în sfârșit, prin art. 67 se arată cari anume din dispozițiunile de mai sus, aplicabile băncilor de credit pe termen scurt, sunt aplicabile și: 1. băncilor ipotecare; 2. celorlalte case de bancă; 3. birourilor de schimb; 4. caselor de gaj; și 5. societăților cooperative de credit.

Toate aceste dispozițiuni credem că merită întreaga sollicitudine și din partea legiuitorului român fără întârziere. (Continuare în nrul viitor).

(Curentul“).

Stelian Ionescu.

CRONICA.

Falimentul Băncii Franco-Română. La 3 Iunie a. e., tribunalul format din d-nii judecători Cristescu și Manolescu, a rostit următoarea hotărâre în privința Băncii Franco-Române:

Tribunalul admite opozițiile creditorilor; respinge omologarea concordatului preventiv cerut de soc. anon. „Banca Franco-Română“, pe care o declară în stare de faliment.

Fixează data încetării plăților, la 19 Iunie 1929. Numește sindic al falimentului, pe dl judecător Hariton Udrea.

Acordă termen pentru depunerea creanțelor la sindicat, până la 17 Iunie, verificarea la 27 Iunie.

Ordonă falitei să înfățișeze în termen de 3 zile bilanțul, în forma stabilită prin art. 704 cod. com., cum și registrele comerciale.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului „VIITORUL“ S. A. din Iara, Județul Turda, se invită la

Adunarea generală extraordinară

care se va ține în localul institutului în 17 Iunie 1930 (Marți, orele 2 d. m.), pe lângă următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale;
2. Raport asupra acționarilor care nu și-au achitat acțiunile pentru a se lua măsuri conform art. 5 din statute;
3. Eventuale propuneri.

Iara, la 1 Iunie 1930.

Consiliul de administrație.

Publicațiune.

Consiliul de administrație a băncii „MUREȘIANA“, institut de credit și de economii, S. A. în Reghin având în vedere încheierea Tribunalului Mureș Nr. Fsoc 52/44—1930 din 3 Maiu 1930 prin care acest Tribunal a luat act despre fuzionarea băncii „Mureșiana“ cu „Banca Comercială și Industrială s. p. a. din Valea Târnavei Dietosânmărtin“ în felul acela că banca „Mureșiana“ absoarbe firma „Banca Comercială și Industrială, s. p. a. din Valea Târnavei Dietosânmărtin“, preluându-i statul complet de avere — toate activele și pasivele — cu excepția capitalului societar și rezervele ei, cari sunt declarate integral de pierdute și în consecință aceasta din urmă firmă conform dispozițiilor art. 201, p. 3 din Codul de comerț ardelenesc s'a disolvat: creditorii acestei bănci sunt invitați ca conform dispozițiilor art. 202 din Codul de comerț ardelenesc sub urmările legale să-și anunțe și valorifice în termen de 6 (șase) luni dela a treia publicare a acestei publicațiuni creanțele ce au față de societatea disolvată, altfel acelea nu se vor lua în considerare.

Reghin, la 15 Maiu 1930.

„Mureșiana“

institut de credit și economii, S. A. în Reghin.

(ss.) Dr. I. Harșia.

(ss.) Maior.

Depozitul mașinilor de scris

„Remington“

Librăria „Dacia Traiană“, Sibiu.

„Țânțăreana“

institut de credit și economii, societate pe acțiuni, Țânțari.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „ȚÂNȚĂREANA“, societate pe acții în Țânțari, sunt invitați la

a IX-a adunare generală ordinară

care se va ține în ziua de 22 Iunie 1930, orele 3 p. m., în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale;
2. Raportul Consiliului de administrație și Comitetului de cenzori asupra rezultatului gestiunii din anul 1929;
3. Descărcarea Consiliului de administrație și cenzorilor;
4. Impărțirea profitului curat;
5. Alegerea a 2 membrii ordinari în Comitetul de cenzori în locul Domnilor Ștefan Grama și Ioan Ciolan, precum și a unui supleant în locul Domnului Dumitru Mamină, cu mandat de 3 ani.
6. Stabilirea jetoanelor de prezență pentru Consiliul de administrație.
7. Eventuale propuneri.

Țânțari, la 1 Iunie 1930.

Consiliul de administrație.

NB. Domnii acționari, cari voiesc a participa la adunarea generală, sunt rugați a-și depune acțiunile înainte de deschiderea adunării la „Cassa Institutului“.

Activ.		Bilanțul cu 31 Decembrie 1929.		Pasiv.	
	Lei	b.		Lei	b.
Cassa	380.343	04	Capital	250.000	—
Imprumuturi	5.686.578	—	Fond de rezervă	348.379	22
Diverși debitori	8.333	90	Fond de construcții	58.960	—
Reforma agrară	42.074	75	Fond filantropic	8.303	23
Imobile	1	—	Fond pentru creanțe dubioase	166.000	—
Mobilier	1	—	Depuneri spre fructificare	4.938.917	94
			Diverși creditori	2.000	—
			Dividende nereclamate	10.300	—
			Interese cuvenite anului 1930	152.120	—
			Profit curat	172.351	30
	6.097.331	69		6.097.331	69

Debit.		Contul Pierdere și Profit.		Credit.	
	Lei	b.		Lei	b.
Interese depuneri	549.201	70	Interese cuvenite după împrumuturi și proviziuni	1.069.005	—
Interese fonduri	37.031	—	Interese diverși debitori	1.129	—
Spese generale:			Arânzi	2.000	—
Diferite cheltuieli	33.067	—			
Impozitul mobilier după interese depuneri, dividende, tantieme și impozitul comercial	141.303	—			
Salare	57.600	—			
Chirie	4.500	—			
Jetoane de prezență	14.580	—			
Ajutoare	1.500	—			
Fond pentru creanțe dubioase	66.000	—			
Profit curat	172.351	30			
	1.077.134	—		1.077.134	—

Țânțari, la 31 Decembrie 1929.

Contabil autorizat, ss. Nicolae Bărbat.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte, s. s. Ilarie Gonjea s. s. Petru Danciu s. s. Ștefan Ciolan s. s. Leonte Taus s. s. George Grămadă
s. s. Iosif Ciolan s. s. Alexe Morar s. s. Ștefan Grama s. s. Nicolae Bărbat

Subsemnatul Comitet de cenzori am examinat conturile prezente și le-am aflat în ordine și consonanță cu registrele institutului.
Țânțari, la 1 Iunie 1930.

COMITETUL DE CENZORI:

s. s. Ioan Ciolan s. s. Dumitru Gavrilă s. s. Sojrone Gavrilă s. s. Ioan I. B. Popa
s. s. Nicolae Gavrilă s. s. Nicolae N. Grămadă